

Program – 16. 9. 2022

- ▶ Základní informace o studiu
- ▶ Představení posluchačů, motivace ke studiu, očekávání
- ▶ Výchovní poradce a platné právní předpisy

Představení: Mgr. Lenka Ondráčková

- 20 let učitelské praxe (M a Z na 2. stupni ZŠ)
- 12 výchovná poradkyně na ZŠ, 9 let vedoucí školního poradenského pracoviště
- Od r. 2013 lektorka a jednatelka vzdělávací agentury EDUPRAXE, s.r.o.
- kontakt: lenkaond@seznam.cz

1. úkol:

- Stručná charakteristika poradenských služeb ve vaší škole + náměty studentů
- Vyplnit [dotazník](#) a elektronicky odeslat 23. 9. 2022

Výchovný poradce a platné právní předpisy

- ▶ Dobrá znalost platné legislativy a její efektivní využívání v každodenní práci vede k vyšší profesionalitě a respektu ze strany kolegů i rodičů
- ▶ Příklad – využití § 22 školského zákona – povinnosti žáků, studentů a zákonných zástupců dětí a nezletilých žáků – pozvání k jednání do školy
- ▶ Zákony, vyhlášky a metodické pokyny vymezují rámec pro poskytování poradenských služeb a činnost výchovného poradce
- ▶ Rámec se dá aplikovat na každé škole jinak

- ▶ Problematika poradenských služeb ve školách v posledních letech prochází velkou proměnou v souvislosti se změnami spojenými se společným vzděláváním – zvyšují se nároky na kompetentnost poradenských pracovníků
- ▶ Základní dokument, který vymezuje činnost výchovného poradce ve škole, je vyhláška č. **72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních v platném znění** – poslední novela důležitá pro školy je z června 2016 – číslo novely **197/2016**
Tato novela je platná od 1. 9. 2016

- ▶ Vyhláška vymezuje, kdo poradenské služby poskytuje, komu je poskytuje, co je jejich obsahem a jaké jsou standardní činnosti jednotlivých poradenských pracovníků – na jejich základě by měli mít všichni poradenští pracovníci stanovené pracovní náplně
- ▶ Pro školu jsou nejdůležitější:
 - **Paragraf 4** – vedení dokumentace
 - **Paragraf 7** – ŠPP a předmět poradenských služeb
 - **Příloha č. 3** – standardní činnosti poradenských pracovníků

Z vyhlášky č. 197/2016 o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních

§ 4 – Další dokumentace

- (1) Školské poradenské zařízení vede dokumentaci
 - a) o žádostech o poskytnutí poradenské služby, odmítnutí nebo přerušení poskytování poradenské služby,
 - b) o vyšetření, jeho výsledcích a poskytnuté péči individuální i skupinové, včetně zprávy a doporučení ke vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami a žáka mimořádně nadaného

- c) o doporučeních k poskytování podpůrných opatření, jejich druhu, skladbě a stupních a o případných změnách těchto doporučení
- d) o doporučeních ke vzdělávání žáků ve škole, třídě, oddělení nebo studijní skupině zřízené podle § 19 odst. 9 školského zákona
- e) o poskytnutí informace podle § 1 odst. 3 (informace žákovi a jeho zákonnému zástupci o podstatných náležitostech poskytované poradenské služby, o jejím prospěchu a předvídatelných důsledcích, o jeho právech a povinnostech spojených s poskytováním poradenské služby)

- f) o součinnosti se školami a školskými zařízeními
 - g) o komunikaci a spolupráci s orgány veřejné moci
 - h) o revizi zprávy a doporučení podle § 16b školského zákona
- (2) Škola vede o poradenských službách poskytovaných školním psychologem nebo speciálním pedagogem **dokumentaci** podle odstavce 1 písm. a), b) a e) až g) a o poradenských službách poskytovaných školním metodikem prevence nebo **výchovným poradcem** podle odst. 1 písm. b), f) a g)
- (3) Škola dále vede dokumentaci o poskytovaných podpůrných opatřeních prvního stupně.

ukázka

Z vyhlášky č. 197/2016 o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních

§ 7 – Škola

- (1) Ředitel základní, střední a vyšší odborné školy zabezpečuje poskytování poradenských služeb ve škole **školním poradenským pracovištěm, ve kterém působí zpravidla výchovný poradce a školní metodik prevence**, kteří spolupracují zejména s třídními učiteli, učiteli výchov, případně dalšími pedagogickými pracovníky školy. Poskytování poradenských služeb ve škole může být zajišťováno i školním psychologem nebo školním speciálním pedagogem.
- (2) Ve škole jsou zajišťovány poradenské služby v rozsahu odpovídajícím počtu a vzdělávacím potřebám žáků školy zaměřené na:
 - poskytování podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

- sledování a vyhodnocování účinnosti zvolených podpůrných opatření
- prevenci školní neúspěšnosti
- kariérové poradenství spojující vzdělávací, informační a poradenskou podporu vhodné volbě vzdělávací cesty a pozdějšímu profesnímu uplatnění
- podporu vzdělávání a sociálního začleňování žáků z odlišného kulturního prostředí a s odlišnými životními podmínkami
- podporu vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných
- průběžnou a dlouhodobou péči o žáky s výchovnými či vzdělávacími obtížemi a vytváření příznivého sociálního klimatu pro přijímání kulturních a jiných odlišností ve škole a školském zařízení

- včasnou intervenci při aktuálních problémech u jednotlivých žáků a třídních kolektivů
- předcházení všem formám rizikového chování včetně různých forem šikany a diskriminace
- průběžné vyhodnocování účinnosti preventivních programů uskutečňovaných školou
- metodickou podporu učitelům při použití psychologických a speciálně pedagogických postupů ve vzdělávací činnosti školy
- spolupráci a komunikaci mezi školou a zákonnými zástupci
- spolupráci školy při poskytování poradenských služeb se školskými poradenskými zařízeními

- (3) Škola zpracovává a uskutečňuje program poradenských služeb ve škole, který zahrnuje popis činností a vymezení odpovědnosti pedagogických pracovníků uvedených v odstavci 1, preventivní program školy včetně strategie předcházení školní neúspěšnosti, šikaně a dalším projevům rizikového chování – příklad
- (4) Pedagogičtí pracovníci uvedení v odstavci 1 se podílejí na zajištění podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, poskytují součinnost ŠPZ a spolupracují s orgány veřejné moci za účelem ochrany práv žáků.

Příloha č. 3 k vyhlášce č. 197/2016

I. Standardní činnosti výchovného poradce

Poradenské činnosti:

- 1) Kariérové poradenství a poradenská pomoc při rozhodování o další vzdělávací a profesní cestě žáků.
- 2) Vyhledávání a orientační šetření žáků, jejichž vývoj a vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost a příprava návrhů na další péči, včetně spolupráci na přípravě, kontrole a evidenci PLPP pro žáky s potřebou podpůrného opatření v 1. stupni.
- 3) Zajištění vstupní nebo průběžné diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb a mimořádného nadání a intervenčních činností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo mimořádně nadané žáky ve školských poradenských zařízeních.

- 4) Spolupráce se školskými poradenskými zařízeními při zajišťování podpůrných opatření pro žáky se SVP a intervenčních činností pro žáky se SVP.
- 5) Příprava podmínek pro vzdělávání žáků se SVP ve škole, koordinace poskytování poradenských služeb těmto žákům školou a školskými poradenskými zařízeními a koordinace vzdělávacích opatření u těchto.
- 6) Poskytování služeb kariérového poradenství pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a zejména pro žáky uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona.

Metodické a informační činnosti:

- 1) Metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy:
 - a) v otázkách kariérového rozhodování žáků
 - b) s přípravou a vyhodnocováním plánu pedagogické podpory
 - c) s naplňováním podpůrných opatření ve vzdělávání žáků se SVP
 - d) S tvorbou a vyhodnocováním individuálních vzdělávacích plánů
 - e) V práci s nadanými a mimořádně nadanými žáky
- 2) Zprostředkování nových metod pedagogické diagnostiky a intervence pedagogickým pracovníkům školy.
- 3) Metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy v otázkách kariérového rozhodování žáků, integrace, IVP, práce s nadanými žáky apod.

4. Předávání odborných informací z oblasti kariérového poradenství a péče o žáky se SVP pedagogickým pracovníkům školy.
5. Poskytování informací o činnosti školy, školských a dalších poradenských zařízeních v regionu, o jejich zaměření, kompetencích a o možnostech využívání jejich služeb žákům a jejich zákonným zástupcům.
6. Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči dalších poradenských zařízení a jejich zajištění v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů.
7. Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti výchovného poradce, navržená a realizovaná opatření.

- II. Standardní činnosti školního metodika prevence
- III. Standardní činnosti školního psychologa
- IV. Standardní činnosti školního speciálního pedagoga

- ▶ některé činnosti uvedené ve standardech pro jednotlivé poradenské pracovníky se překrývají, proto je důležité stanovit ve škole poradenským pracovníkům pracovní náplně, které budou co nejpřesněji vymezovat jejich činnost a odpovídat velikosti jejich pracovního úvazku

- ▶ **Dokumenty související s péčí o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a žáky nadanými:**
 - Zákon č. 561 /2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání (školský zákon) → §16
 - Vyhláška č. 27/2016 Sb. o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných v platném znění – nová vyhláška nahrazuje vyhlášku 73/2005

▶ Dokumenty související s kariéerním poradenstvím:

- Zákon č. 561 /2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání (školský zákon) v platném znění, hodně změn v souvislosti s poslední novelou 178/2016 → § 59 – § 64
- Vyhláška č. 653/2016 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o organizaci přijímacího řízení ke vzdělávání ve středních

- ▶ **Dokumenty související s odměňováním výchovného poradce:**
 - Vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků → § 8 je věnován studiu pro výchovné poradce
 - Nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko–psychologické činnosti pedagogických pracovníků

- ▶ Míra vyučovací povinnosti výchovných poradců je dána nařízením vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků. Podle § 3 odstavce 3 této vyhlášky, se učiteli – výchovnému poradci snižuje týdenní rozsah přímé vyučovací činnosti v základní škole s počtem žáků:
 - do 150 o 1 hodinu týdně,
 - do 250 o 2 hodiny týdně,
 - do 550 o 3 hodiny týdně,
 - do 800 o 4 hodiny týdně,
 - nad 800 o 5 hodin týdně.

- ▶ Metodický pokyn k odměňování pedagogických pracovníků a ostatních zaměstnanců škol a školských zařízení a jejich zařazování do platových tříd podle katalogu prací č.j. 10300/2010-25 (platný od 1.10.2010)

Zařazení do 13. platové třídy:

- ▶ Výkon specializované metodologické činnosti v oblasti pedagogiky a psychologie, k jejímuž výkonu je nezbytné získání specializace stanovené zvláštním právním předpisem. Uvedenou třídu zřizovatel nebo zaměstnavatel přiznává, požaduje-li vykonávání náročnějších činností, tj. „specializované metodologické činnosti v oblasti pedagogiky a psychologie“.
- ▶ Za specializované metodologické činnosti z oblasti pedagogiky a psychologie lze v práci výchovného poradce považovat činnosti přesahující standardní činnosti výchovného poradce (standardní činnosti výchov.poradce stanoví příloha č. 3 k vyhlášce č. 72/2005 Sb.)

- ▶ Tyto činnosti spočívají v tvorbě a analýze metod práce při vykonávání odborných činností výchovného poradce, např. odborná práce se zájmovými dotazníky a profesiogramy, s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, odborná pomoc žákům při vyhledávání vhodných stylů učení, odborná intervence u žáků se specifickými poruchami učení a chování, řešení problémových situací, vyhledávání mimořádně nadaných dětí – participace na úpravách jejich učiva, odhalování šikany, projevů diskriminace, nepřátelství nebo násilí a jiných negativních jevů na škole, orientace v poradenské psychologii.

- ▶ Tyto činnosti na kvalitativně vyšší úrovni by měly být evidentní a měli by je oceňovat: vedení školy, třídní učitelé, pedagogický sbor, žáci a rodičovská veřejnost.
- ▶ Podmínky studia pro výchovné poradce (nejméně 250 vyučovacích hodin v programu celoživotního vzdělávání na VŠ)
- ▶ Absolvování uvedeného studia neznamena automatické zařazení do 13. platové třídy, ale je jedním z předpokladů.